
LESBRIEF HET SPOORWEGMUSEUM

WERK AAN HET SPOOR

Algemene informatie

Een bezoek aan het museum begint in het 19e-eeuwse Maliebaanstation. In glorieuze ruimtes zoals een stationsrestaurant, een kapsalon en zelfs een Koninklijke Wachtkamer zijn prachtige marmeren vloeren, kroonluchters en schilderijen te zien.

Achter het Maliebaanstation staat het museumgebouw, waar de belangrijkste treinen van Nederland te bewonderen zijn. Vijf belevingswerelden geven een beeld van de mooiste en belangrijkste momenten uit de geschiedenis van de trein. Beleef Engeland in 1839 ten tijde van Michael Longridge, de ontwerper van de eerste Nederlandse stoomtrein, en de exotische treinreizen van de Oriënt-Express met als eindhalte een oosterse kashba. Maak een adembenemende rit onder, tussen en boven sissende, fluitende en dreunende stalen monsters uit de jaren '20 en '30. Of durf het aan een spannende reis te maken als pionier van het spoor en beleef hoe het is om zelf een trein te besturen.

Loods Nijverdal en de Open Depots geven een mooi overzicht van de overige collectie die Het Spoorwegmuseum rijk is. Voor een exclusief kijkje in de treinen is het mogelijk om een presentatie of demonstratie van eduTRAINers te volgen. Zij vertellen verrassende verhalen over de spoorgeschiedenis. Op het buitenterrein is ook nog van alles te ontdekken zoals een seinhuis en een watertoren. De allerkleinsten kunnen zich vermaken met een ritje in de kindertrein Jumbo Express of in de avontuurlijke speeltuin.

Educatief programma groep 3 en 4: 'Werk aan het spoor'

Speciaal voor leerlingen uit groep 3 en 4 van het basisonderwijs biedt Het Spoorwegmuseum een educatief programma aan genaamd 'Werk aan het spoor'. Het thema van het programma is werken bij het spoor en de verschillende spoorwegberoepen door de jaren heen.

Algemene doelstelling programma 'Werk aan het spoor'

Doel van het programma is dat leerlingen kennis maken met werken bij het spoor zowel vroeger als nu. Ze leren verschillende werklui van het spoor kennen, wat voor werk ze doen en welke instrumenten of gereedschappen ze hiervoor gebruiken. De kinderen maken bijvoorbeeld kennis met een machinist, rangeerder, stoker en lokettist en de verschillende rollen die deze mensen spelen bij het spoor door de jaren heen. De kinderen maken op speelse wijze kennis met de collectie van het museum en leren de bruikbaarheid van deze objecten kennen en hun rol bij het spoor.

Leergebiedoverstijgende kerndoelen

- Met het programma 'Werk aan het spoor' maken leerlingen kennis met de verschillende beroepen op het spoor, de werkzaamheden van de verschillende spoorlui en hoe zij samen zorg dragen voor het draaiende houden van het spoorwezen.
- Leerlingen worden uitgenodigd om de collectie van het museum te ontdekken en te bedenken wat de verschillende objecten zijn en waar deze voor gebruikt worden. Tegelijkertijd zien ze ook de verscheidenheid van de collectie van het museum en leren ze dat het spoorwezen uit meer bestaat dan alleen treinen.
- Leerlingen leren connecties leggen tussen het werken bij het spoor en de collectie van het museum. Ze worden geprikkeld om zelf te ervaren hoe het werken bij het spoor was en hoe zwaar dat vaak was.

Leergebiedspecifieke kerndoelen

- Als voorbereiding op het museumbezoek heeft Het Spoorwegmuseum een les ontwikkeld waarin aandacht wordt besteed aan de uitbreiding van de woordenschat en mondeling taalonderwijs en de kennis van beroepen en het spoor.
- Tijdens het museumbezoek wordt aandacht besteed aan taal, rekenen, geschiedenis, techniek, kunstzinnige oriëntatie en oriëntatie op jezelf en de wereld.
- Ter verwerking van het museumbezoek krijgen de docenten een suggestie om op school een les kunstzinnige oriëntatie te geven.
- Kerndoelen 1, 3, 12, 44 en 51 staan centraal en er zijn raakvlakken met kerndoelen 29, 54 en 57.

Programma

1. Voorbereiding op school

Duur: 1 uur

De leerlingen krijgen te horen dat ze binnenkort naar Het Spoorwegmuseum gaan. Tijdens hun bezoek zullen ze van alles ontdekken over de spoorwegen en werken bij het spoor. Maar wat is Het Spoorwegmuseum eigenlijk en wat kun je daar allemaal zien? Wat zijn beroepen en hoeveel verschillende beroepen ken je allemaal, en hoe kan je deze kennis vertalen naar het spoor? Met behulp van een gesprek en opdrachten zullen de leerlingen de betekenis van werken bij het spoor leren kennen. Ze zullen nadenken over welke beroepen ze zelf kennen uit hun omgeving, wat ze zelf later graag zouden willen doen en wat voor werk er allemaal op en rondom het spoor te doen is.

Doel: Leerlingen enthousiast maken voor het bezoek aan Het Spoorwegmuseum en ze alvast na te laten denken over beroepen en de verschillende beroepen van het spoor.

2. Museumbezoek

Duur: 1,5 uur

Het museumbezoek begint in een bijzondere wachtkamer waar niet zomaar iedereen in mag, namelijk de Koninklijke Wachtkamer. Onder begeleiding van een Edutrainer maken de leerlingen kennis met voorwerpen uit de collectie die bij de verschillende spoorwegberoepen horen. Ze mogen zelf een collectiestuk uitzoeken, pakken en raden wat het is en waarvoor het gebruikt werd. Daarna wordt de groep in kleine groepjes gesplitst en krijgt elke leerling het opdrachtenboekje 'Werk aan het spoor'. Deze speurtocht leidt de groepjes langs de enorme wereld van treinen. De leerlingen gaan op ontdekkingsstocht langs locomotieven, treinstellen en andere voorwerpen uit de museumcollectie

---

en leren ernaar te kijken alsof ze zelf werklui op het spoor zijn. Als ze klaar zijn met hun speurtocht dan hebben ze zelf ervaren wat de verschillende beroepen op het spoor inhouden en kunnen ze hun opgedane kennis tot praktijk brengen in een spannende treinrit.

Doel: Leerlingen kennis laten maken met de collectie van het museum en ze de verschillende aspecten van werken bij het spoor te laten ontdekken. Kinderen goed naar de collectie te laten kijken en luisteren. Ze leren met elkaar te overleggen over de werkzaamheid van deze collectiestukken en de bruikbaarheid ervan voor de spoorwegberoepen. Leerlingen laten ervaren hoe het voelt om zelf bij het spoor te werken.

3. Verwerking

Duur: 1 uur

De kinderen mogen als creatieve verwerking voor zichzelf een (spoorweg) beroep verzinnen wat goed past bij hun eigen kwaliteiten en interesses. Hierbij kunnen ze los gaan op wat voor werk ze doen, hoe ze er daarbij uitzien en welk gereedschap ze dan nodig hebben.

Doel: Kinderen hun bezoek aan Het Spoorwegmuseum laten verwerken door hun fantasie te prikkelen en hen creatief bezig te laten zijn.
